ECLI:LV:AT:2019:0920.A420194119.12.L
Nr. A420194119, SKA-1563/2019
Administratīvo lietu departaments

Latvijas Republikas Senāts

LĒMUMS

Rīgā 2019.gada 20.septembrī

Tiesa šādā sastāvā: senatori Dzintra Amerika, Valters Poķis, Rudīte Vīduša

rakstveida procesā izskatīja /pers. A/ blakus sūdzību par Administratīvās rajona tiesas tiesneša 2019.gada 2.jūlija lēmumu daļā.

Aprakstošā daļa

[1] Pieteicējs /pers. A/ vērsās tiesā ar pieteikumu, kurā citstarp lūgts atlīdzināt zaudējumus – 3,50 *euro* par Latvijas Nacionālā mākslas muzeja izstādes biļeti un 10 000 *euro* par advokāta pakalpojumiem.

[2] Ņemot vērā, ka nebija ievērotas Administratīvā procesa likuma 186.panta prasības, ar Administratīvās rajona tiesas tiesneša 2019.gada 20.maija lēmumu pieteikums minētajā daļā atstāts bez virzības, nosakot termiņu trūkumu novēršanai – prasījuma precizēšanai, uzliekot pieteicējam pienākumu norādīt, vai zaudējumi 10 000 *euro* apmērā par advokāta pakalpojumiem ir saistīti ar juridisko palīdzību, kas pieteicējam sniegta, vēršoties tiesā (tiesāšanās izdevumi), norādot tos izdevumus, kas pieteicējam jau zināmi un, ja iespējams, prognozējamos izdevumus, pievienojot pierādījumus par zaudējumu esību (maksājuma dokumentus, kas apliecina 3,50 *euro* par izstādes biļeti un 10 000 *euro* par advokāta pakalpojumiem).

[3] Ar Administratīvās rajona tiesas tiesneša 2019.gada 2.jūlija lēmumu pieteicēja pieteikums minētajā daļā tika atzīts par neiesniegtu un atdots pieteicējam. Tiesnesis konstatējis, ka pieteicējs nav noteiktajā termiņā novērsis norādītos trūkumus, jo nav norādījis, vai mantiskie zaudējumi 10 000 *euro* apmērā par advokāta pakalpojumiem ir saistīti ar juridisko palīdzību, kas pieteicējam sniegta, vēršoties tiesā (tiesāšanās izdevumi), nav norādījis tos izdevumus, kas pieteicējam ir jau zināmi un, iespējams, prognozējamos izdevumus, kā arī nav pievienojis pierādījumus par zaudējumu esību, proti, maksājuma dokumentus, kas apliecina 3,50 *euro* par izstādes biļeti un 10 000 *euro* par advokāta pakalpojumiem, samaksu.

[4] Pieteicējs par tiesneša 2019.gada 2.jūlija lēmumu minētajā daļā iesniedza blakus sūdzību, kas pamatota ar turpmāk minētajiem argumentiem.

[4.1] Ir nepamatoti uzskatīts par neiesniegtu prasījums par zaudējumu atlīdzinājumu 3,50 *euro* apmērā par izstādes biļeti, jo pieteicējs ir iesniedzis videoierakstu, kas apstiprina biļetes iegādi. Tiesneša lēmumā iesniegtie pierādījumi nav vērtēti.

[4.2] Ir nepamatoti uzskatīts par neiesniegtu prasījums par zaudējumu atlīdzinājumu 10 000 *euro* apmērā par advokāta pakalpojumiem, jo pieteicējs iesniegumā par trūkumu novēršanu šo prasījumu grozīja (atcēla pilnībā), tāpēc tiesnesim nebija tiesību šī trūkuma izvērtēšanu turpināt.

[4.3] Tiesnesis nav izlēmis pārējos pieteicēja prasījumus.

Motīvu daļa

[5] No tiesneša lēmuma par pieteikuma uzskatīšanu par neiesniegtu kopsakarā ar lēmumu par pieteikuma atstāšanu bez virzības redzams, ka pieteicēja prasījums par 3,50 *euro* atlīdzinājumu ir uzskatīts par neiesniegtu, jo nav iesniegti pierādījumi par izstādes biļetes iegādi.

Senāts norāda, ka pierādījumu neesība kāda fakta apstiprināšanai nevar būt pamats pieteikuma atstāšanai bez virzības, jo šāda prasība neizriet no tiesību normām.

Administratīvā procesa likuma 192.panta pirmā daļa paredz, ka tiesnesis pieteikumu atstāj bez virzības, ja pieteikums citstarp neatbilst šā likuma 186.panta prasībām (1.punkts), vai pieteikumam nav pievienoti visi šā likuma 187.panta pirmajā un otrajā daļā minētie dokumenti (2.punkts). Administratīvā procesa likuma 187.panta pirmās daļas 3.punkts noteic, ka pieteikumam pievieno dokumentus, kas pamato apstākļus, uz kuriem pamatots prasījums. Panta otrā daļa regulē jautājumus par norakstu iesniegšanu.

Savukārt Administratīvā procesa likuma 186.panta (ar kuru tiesnesis pamatojis lēmumu par pieteikuma atstāšanu bez virzības šajā daļā) otrā daļa reglamentē pieteikuma saturu. Panta otrās daļas 5.punkts paredz, ka pieteikumā norāda pieteikuma pamatu un pierādījumus, ja tādi ir viņa rīcībā.

Kā redzams no iepriekšminētajām normām, likums neprasa pieteikumā norādīt uz pierādījumiem, kas pierāda pieteikuma pamatu, tādējādi, vēl jo vairāk, pieteicējam nav pienākuma iesniegt šādus pierādījumus.

Šāds pienākums pieteicējam neizriet arī no likuma 187.panta pirmās daļas 3.punkta. Senāts, piemērojot šo normu, ir norādījis, ka pieteikuma atstāšana bez virzības – kā procesu kavējoša rīcība – attaisnojama vienīgi tad, ja kāda dokumenta trūkums liedz tiesai izdarīt izsvērtu izvēli starp Administratīvā procesa likuma 190.panta pirmajā daļā paredzētajiem lēmumiem (*Senāta 2016.gada 7.marta lēmuma lietā Nr. SKA-796/2016 (6-7-0009-15) 8.punkts*). Tas faktiski nozīmē, ka pieteikuma atstāšanas bez virzības viens no mērķiem ir pārliecināties par to, vai pieteikumam ir dodama turpmāka virzība tiesā, proti, vai nepastāv šķēršļi pieteikuma izskatīšanai tiesā. Par šādiem šķēršļiem uzskatāmi Administratīvā procesa likuma 191.panta pirmajā daļā norādītie pamati atteikumam pieņemt pieteikumu, valsts nodevas nesamaksāšana u.c. Taču pierādījumu neesamība nav šķērslis pieteikuma izskatīšanai tiesā, bet gan ir pamats pieteikuma noraidīšanai, izskatot lietu pēc būtības. Proti, tikai izskatot lietu pēc būtības, tiesa pārbauda pierādījumus un novērtē tos, kā rezultātā tiesa var arī atzīt, ka pieteicēja norādītie apstākļi nav pierādīti.

Ievērojot minēto, tiesnesis nepamatoti ir atstājis bez virzības pieteicēja pieteikumu šajā daļā, secīgi – arī lēmums par pieteikuma uzskatīšanu par neiesniegtu šajā daļā ir nepamatots. Tādējādi rajona tiesas tiesneša lēmums šajā daļā ir atceļams un jautājums par prasījuma virzību nododams jaunai izskatīšanai Administratīvajai rajona tiesai.

[6] Lai arī, ņemot vērā iepriekš minētos apsvērumus, tam nav nozīmes, tomēr Senāts norāda, ka pieteicējs, novēršot trūkumus, bija iesniedzis videoierakstu, kas, pieteicēja ieskatā, apstiprina samaksas faktu par izstādes biļetes iegādi. Tādējādi pieteicējs nav ignorējis rajona tiesas tiesneša lēmumu par pieteikuma attiecīgajā daļā atstāšanu bez virzības, bet ir norādījis uz pierādījumiem, kas, pieteicēja ieskatā, apliecina zaudējumu esību. Šādos apstākļos tiesneša secinājums, ka pieteicējs nav iesniedzis pierādījumus, kas apliecina zaudējumu rašanos, ir nepamatots, jo pieteicējs uz šādiem pierādījumiem ir tieši norādījis.

Savukārt apstāklis, ka, tiesas ieskatā, iesniegtie pierādījumi neapliecina zaudējumu esību, nevar būt pamats attiecīgā prasījuma atzīšanai par neiesniegtu. Kā jau minēts, secinājumu par to, vai attiecīgie pierādījumi apliecina zaudējumu esību, var izdarīt, tikai izskatot lietu pēc būtības, attiecīgi apmierinot vai noraidot prasījumu par atlīdzinājumu.

[7] Attiecībā uz prasījumu par zaudējumu atlīdzinājumu par advokāta pakalpojumiem iesniegumā par trūkumu novēršanu pieteicējs norādījis, ka „par advokāta pakalpojumiem atceltā mana prasījuma summa 10 000 EUR bija kļūdaina, jo nebija ņemti vērā Ministru kabineta noteikumu „Noteikumi par privātpersonai atlīdzināmo juridiskās palīdzības izmaksu maksimālo apmēru" maksimālie apmēri".

No minētā nevar viennozīmīgi izsecināt pieteicēja vēlmi, proti, vai prasījums tika grozīts, samazinot zaudējumu summu līdz Ministru kabineta noteikumos minētajam slieksnim, vai pieteicējs atteicies no attiecīgā prasījuma vispār. Lai arī minētā pieteicēja norāde nav skaidra, un neizpilda lēmumā par atstāšanu bez virzības noteikto pienākumu precizēt prasījumu, tostarp norādot zaudējumu veidu un apmēru, tomēr tiesneša lēmums par attiecīgā prasījuma atzīšanu par neiesniegtu ir pārsteidzīgs. Ņemot vērā, ka no pieteicēja norādītā varēja pamatoti rasties šaubas, vai attiecīgais prasījums tiek uzturēts, tiesnesim būtu lietderīgi noskaidrot pieteicēja patieso vēlmi, īpaši ņemot vērā, ka Administratīvā procesa likuma 191.panta pirmās daļas 13.punkts paredz atšķirīgu pieteikuma virzību gadījumā, ja pieteicējs no tā atteicies.

No pieteicēja blakus sūdzības argumentiem izriet pietiekami skaidra pieteicēja vēlme atteikties no prasījuma par zaudējumu atlīdzinājumu 10 000 *euro* apmērā par advokāta pakalpojumiem. Proti, lai arī pieteicējs ir norādījis, ka viņš šo prasījumu ir grozījis, tomēr iekavās ir paskaidrots, ka viņš šo prasījumu ir atcēlis pilnībā, tālāk norādot, ka tas tiesnesim bija šķērslis turpmākai trūkumu izvērtēšanai.

Šādos apstākļos rajona tiesas tiesneša lēmums šajā daļā ir atceļams un jautājums ar Senāta lēmumu ir izlemjams pēc būtības, atsakoties pieņemt pieteikumu, pamatojoties uz Administratīvā procesa likuma 191.panta pirmās daļas 13.punktu, kas noteic, ka tiesnesis atsakās pieņemt pieteikumu, ja pieteicējs atteicies no pieteikuma, pirms tiesnesis ir pieņēmis lēmumu par pieteikuma pieņemšanu un lietas ierosināšanu.

[8] Pieteicējs blakus sūdzībā norādījis, ka tiesa nav izlēmusi pārējos pieteicēja prasījumus, tomēr nav norādīts, kādi tieši prasījumi, pieteicēja ieskatā, nav izlemti. Turklāt šīs blakus sūdzības tiesvedības ietvaros tiek skatīts rajona tiesas tiesneša lēmums daļā, ar kuru tika uzskatīts par neiesniegtu pieteicēja pieteikums daļā. Tādējādi nav skaidra minētā pieteicēja argumenta saistība ar izskatāmo jautājumu, uz šādu saistību nav norādījis arī pats pieteicējs. Tādējādi minētais pieteicēja arguments atzīstams par acīmredzami nepamatotu.

Rezolutīvā daļa

Pamatojoties uz Administratīvā procesa likuma 191.panta pirmās daļas 13.punktu, 323.panta pirmās daļas 2. un 3.punktu un 324.panta pirmo daļu, Senāts

nolēma

Atcelt Administratīvās rajona tiesas tiesneša 2019.gada 2.jūlija lēmumu daļā, ar kuru atzīts par neiesniegtu /pers. A/ pieteikums daļā par zaudējumu – 3,50 *euro* par Latvijas Nacionālā mākslas muzeja izstādes biļeti – atlīdzinājumu, un nodot jautājumu par lietas virzību šajā daļā jaunai izskatīšanai Administratīvajai rajona tiesai.

Atcelt Administratīvās rajona tiesas tiesneša 2019.gada 2.jūlija lēmumu daļā, ar kuru atzīts par neiesniegtu /pers. A/ pieteikums daļā par zaudējumu – 10 000 *euro* par advokāta pakalpojumiem – atlīdzinājumu.

Atteikties pieņemt /pers. A/ pieteikumu daļā par zaudējumu – 10 000 *euro* par advokāta pakalpojumiem – atlīdzinājumu.

Lēmums nav pārsūdzams.

Dz. Amerika V. Poķis R. Vīduša